

Rapport Brinckman: “Zorg ervoor dat elk ambt in onderwijs zijn kerntaak kan uitvoeren”

Nieuws woensdag 2 februari 2022

Eind oktober is het rapport van de Commissie Brinckman gepubliceerd. We hebben in de vorige nummers van Tribune het rapport kort voorgesteld en de adviezen van de commissie over het kleuteronderwijs geanalyseerd. In dit nummer hebben we het over het advies dat de commissie geeft over de kerntaak van de leerkracht.

Dat de kerntaak van de leerkracht ernstig onder druk staat, is wiesdes. Ook het rapport van de Commissie Brinckman komt tot deze conclusie. Hiervoor zijn enkele tendensen in de samenleving en de onderwijswereld verantwoordelijk. Enerzijds worden er steeds meer taken naar het onderwijs doorgeschoven: ondernemerschap stimuleren, drugsbeleid voeren, lege boterhamdozenprobleem oplossen... Alles wat de maatschappij niet kan bieden of oplossen, komt erbij op het takenlijstje van het onderwijs.

Een andere tendens is de toenemende plan-, controle- en werklust. Leraars krijgen steeds meer administratieve taken, gaande van het bijhouden van leerlingvolgsystemen over het opstellen van allerhande plannen tot het zich onderwerpen aan de controledrang van bepaalde instanties. De veelheid hiervan gaat ten koste van het eigenlijke lesgeven, voorbereiden en zo meer, dus van de kerntaak.

Directie, inspectie en andere instanties stellen terecht kwaliteitseisen aan de leerkrachten, maar vaak is er geen coördinatie tussen deze eisen. Bovendien ervaren leerkrachten deze controles dikwijls als een blijk van wantrouwen.

Ook de toenemende juridisering zorgt voor meer planlast, want iedere beslissing moet goed gemotiveerd zijn en tot in het kleinste detail gedocumenteerd worden. Ouders nemen immers steeds vaker een advocaat onder de arm om beslissingen aan te vechten.

Ten slotte zijn er nog de talloze initiatieven en activiteiten die weliswaar als nuttig en zelfs nodig ervaren worden, maar die toch ten koste van de kerntaak gaan en de werkdruk verhogen. Het plannen en organiseren van grootouderfeesten, schoolreizen, restaurantdagen komt meestal via werkgroepen bovenop de dagtaak van de leraar. De commissie raadt aan al deze activiteiten regelmatig te evalueren in functie van hun nut voor de ontwikkeling van de leerlingen.

Wat de Commissie Brinckman over dit thema schrijft, bevestigt de analyses en eisen die ACOD Onderwijs de voorbije jaren geformuleerd heeft. Voor ons bestaat de kerntaak uit voorbereiden, lesgeven, evalueren, overleg plegen, vergaderen en professionaliseren. Alle taken die niet behoren tot de kerntaak van de leraar moeten aan andere mensen toevertrouwd worden.

Een goed uitgebouwd ondersteunend en administratief kader is onmisbaar. Het zorgt ervoor dat de leerkracht zo weinig mogelijk bijkomende administratieve taken heeft en dat hij/zij voor bepaalde al dan niet pedagogische

taken kan rekenen op ondersteuning.

Een multidisciplinair team ondersteunt de leraar om de zorgvragen en -noden van de leerlingen op te vangen. De leerkrachten mogen hiervan zo weinig mogelijk administratieve hinder ondervinden (bijvoorbeeld invullen observatielijsten of leerlingvolgsystemen).

Ten slotte moeten ook de directeurs zich op hun kerntaak kunnen richten. Nu moeten zij enerzijds administratieve, financiële en logistieke taken op zich nemen en anderzijds leerkrachten begeleiden, personeelsvergaderingen organiseren, ouders ontvangen, moeilijke leerlingen opvolgen. Zoals het nu gaat, kunnen directeurs onmogelijk voldoening putten uit hun job en – samen met hun team – een krachtige leeromgeving uitbouwen. Daarom moet ook voor hen in extra omkadering voorzien worden.

Voor ACOD Onderwijs is het belangrijk dat ieder personeelslid de mogelijkheid heeft om zijn kerntaak uit te oefenen. Enkel onder die voorwaarde is er expertise, tevredenheid en waardering binnen het schoolteam.

Het is voor ons ook duidelijk dat het vrijwaren van de kerntaak een zeer grote impact zal hebben op het reduceren van het lerarentekort. Leraren willen maximaal kunnen inzetten op het vormen van kinderen en jongeren tot volwassenen die op een volwaardige manier kunnen participeren aan de toekomstige maatschappij. We moeten zowel de leraren als de leerlingen hiervoor alle tijd en ruimte bieden! Werktevreedenheid is een cruciale voorwaarde om onze leraren aan boord te houden.

nancy.libert@acod.be